

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Visiona
ilmastokestävä
Uusimaa
•VILKKU•

Visiona ilmastokestävä Uusimaa VILKKU-hanke

MYR 16.02.2024

Salla Siivonen, Uudenmaan liitto

VILKKU-hankkeen esittely

- Hankeaika 1.8.2023 - 31.7.2026
- Hankekonsortio: Ryhmähanke, jossa päätoteuttaja Uudenmaan liitto, osahankkeen toteuttaja Helsingin yliopisto
- UML:n kokonaisbudjetti hankkeessa: 235 935 €, josta omarahoitus 30% (70 783 €), EU- ja valtion rahoitus 165 152 € (EAKR-tuki 70%)
- Flat rate 40% -hanke
- Toimintalinja 2 Hiilineutraali Suomi
 - Erityistavoite 2.2 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja - palautuvuuden edistäminen

Hankkeen tausta

- Uusimaa on yksi ilmastonmuutokseen sopeutumisen edelläkävijäalueista EU:ssa
 - Euroopan unionin ilmastonmuutokseen sopeutumisen missioon liittyminen käynnisti konkreettisesti Uudenmaan liiton sopeutumistyön
 - Ilmastokestävä 2030 mennessä
- Uudenmaan liiton Uusimaa-ohjelmassa sopeutuminen on noussut hillinnän rinnalle
 - Uusimassa maakuntaohjelmassa Reilusti edellä 2022-2025 Uusimaa on sitoutunut laatimaan alueellisen sopeutumissuunnitelman

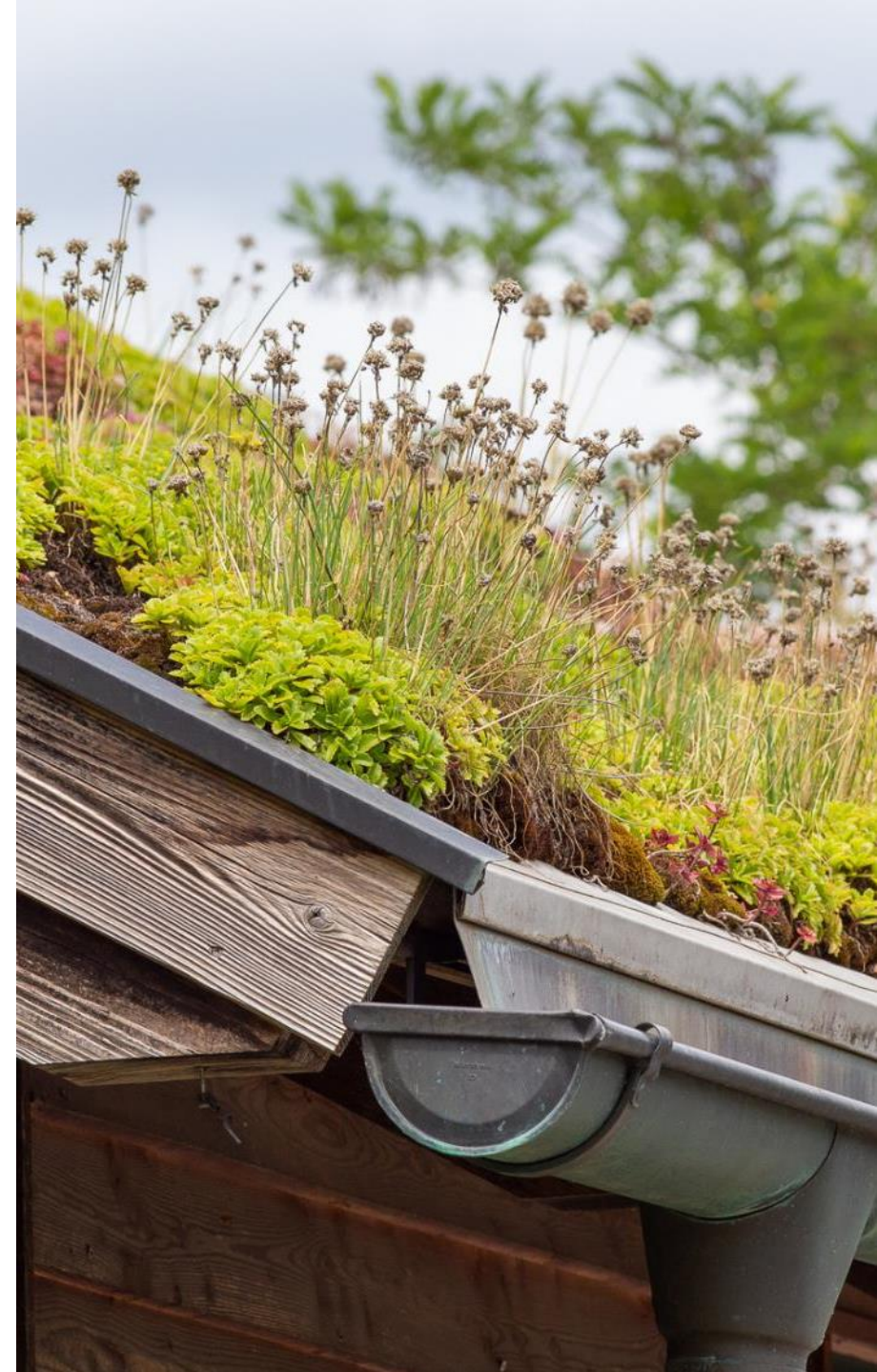
Hankkeen tavoitteet

Hankkeen ensisijainen tavoite tuottaa alueellinen sopeutumissuunnitelma, joka

- avaa laajasti ilmastonmuutoksen suoraan ja välillisesti aiheuttamia riskejä Uudenmaan toimintaympäristölle
- ja tunnistaa tarvittavia sopeutumistoimenpiteitä ja eri toimijoiden vastuita niihin liittyen

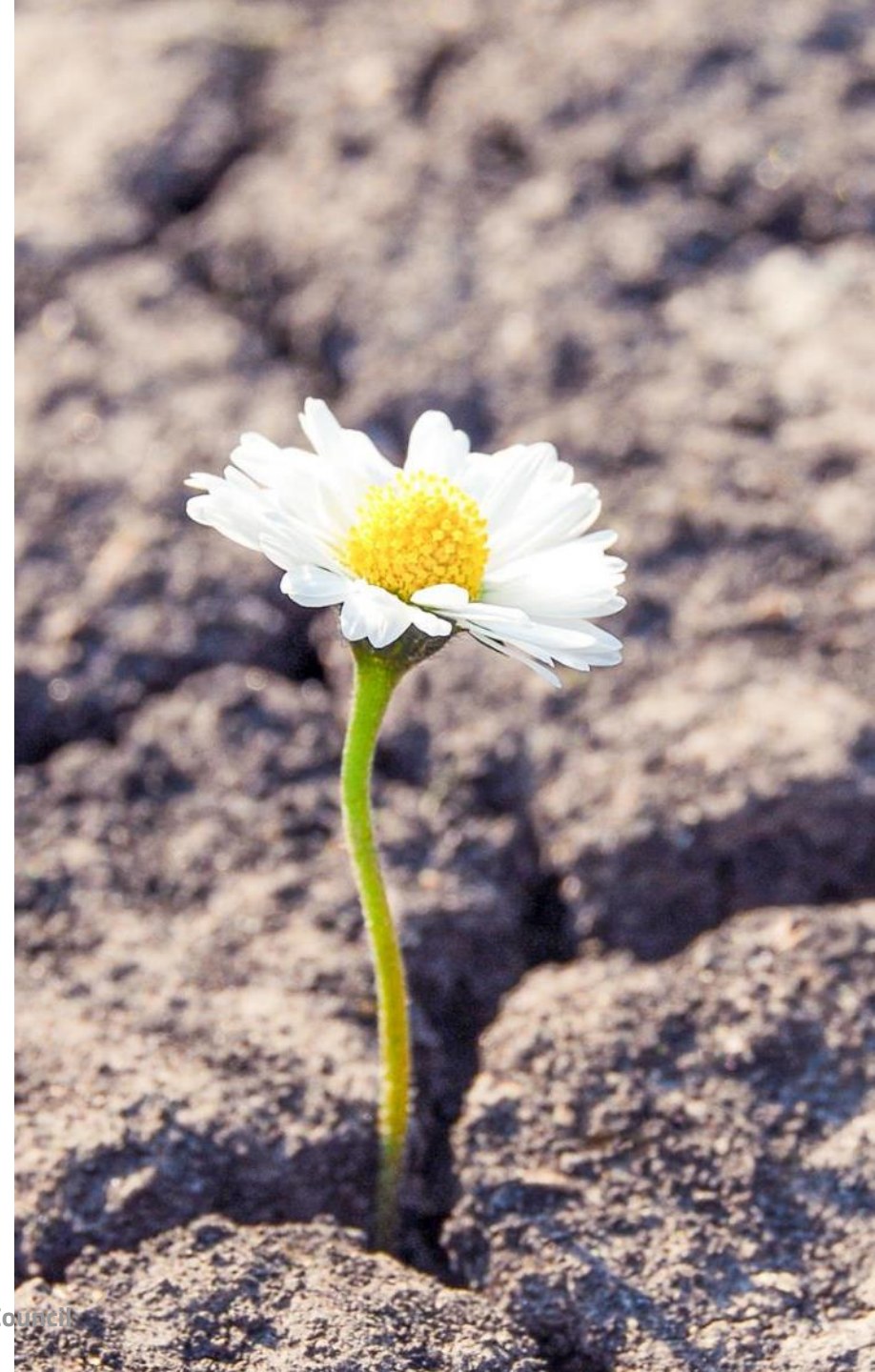
Ryhmähankkeella viisi osatavoitetta:

1. Koota ja rakentaa käsitys Uudenmaan kannalta merkittävimmistä ilmatoriskeistä (UML)
2. Muodostaa käsitys Uudenmaan yrityskentän haavoittuvuudesta ja sopeutumistarpeista (HY)
3. Sita ilmastonmuutoksen vaikutukset ja niihin sopeutuminen tiiviimmin osaksi alueellista ennakointityötä (UML)
4. Kehittää koko maan yrityskenttää palveleva työkalu yritysten ilmatoriskien tarkasteluun (HY)
5. Jalkauttaa sopeutumissuunnitelma Uudenmaan kuntiin ja tukea kuntien omia sopeutumistarkasteluja (UML)

Hankkeen työpaketit

- Työpaketti 1. Uudenmaan alueellinen ilmatoriskitarkastelu ja sopeutumistarpeiden tunnistaminen (UML)
- Työpaketti 2: Uudenmaan yrityskentän ilmatoriskitarkastelu (HY)
- Työpaketti 3: Sopeutumistyön tuominen osaksi alueellista ennakointia ja sopeutumissuunnitelman valmistelu (UML)
- Työpaketti 4. Yritysten ilmatoriskityökalu (HY)
- Työpaketti 5. Sopeutumissuunnitelman ja yritysten riskienhallintatyökalun jalkauttaminen (UML)

Työpaketti 1: Uudenmaan alueellinen ilmastoriskitarkastelu ja sopeutumistarpeiden tunnistaminen

Toimenpide 1.1: Kirjallisuuskatsaus ilmastonmuutoksen vaikutuksista (9/2023-3/2024)

Toimenpiteessä kootaan uusin tutkimuskirjallisuus ilmastonmuutoksen vaikutuksista Suomessa ja globaalisti, soveltaen tietoa Uudenmaan alueelliseen kontekstiin.

Tuotos: Kirjallinen raportti Uudenmaan haavoittuvuudesta ja altistumisesta ilmastonmuutoksen vaikutuksille

Toimenpide 1.2: Analyysi ilmastoriskeistä ja niiden vaikuttavuudesta Uudellamaalla. (3-6/2024)

Validoidaan edeltävät tulokset ja tunnistetaan Uttamaata suoraan ja välillisesti uhkaavat riskit. Niiden luonnetta ja vaikuttavuutta avataan ja arvioidaan työpajoissa yhdessä asiantuntijoiden ja keskeisten sidosryhmien kanssa.

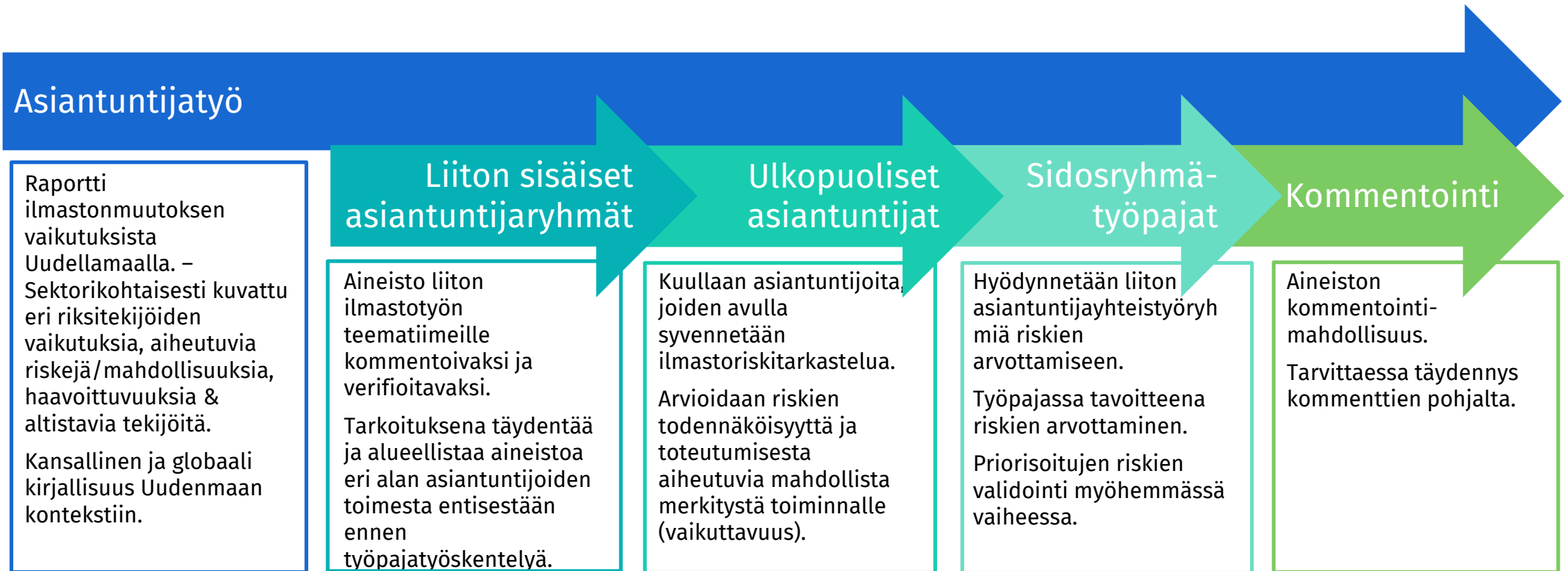
Tuotos: Kirjallinen kuvaus eri riskitekijöiden luonteesta ja vaikuttavuudesta Uudellamaalla

Toimenpide 1.3: Riskien priorisointityöpajat ja alueellisen tilannekuvan muodostaminen (9-12/2024)

Käydään laajemmalla sidosryhmäpohjalla läpi edellisten tehtävien tuloksia ja avataan edelleen erilaisten riskien vaikuttavuutta ja keskeisyyttä Uudenmaan toimijoiden kannalta. Työpajoissa tunnistetaan eri kriteerien valossa keskeisimmät riskit ja tunnistetaan alustavasti tahoja, joiden vastuulla näihin liittyvät sopeutumistoimet ovat.

Tuotos: Tilannekuva Uudenmaan haavoittuvuudesta, altistumisesta ja keskeisistä riskeistä ja näiden vastuutahoista

Riskitarkastelun syventäminen

Sektorikohtaiset tarkastelut

Maa- ja metsätalous

Luonnonympäristö

Rakennettu ympäristö

Verkostot

Liikenne ja logistiikka

Energiantuotanto

Vesihuolto

Väestö ja terveys

Matkailu ja
tapahtumatuotanto
sekä kulttuuriperintö
ja -ympäristö

Teollisuus ja muut
elinkeinot

Kiertotalous ja huoltovarmuus

Työpaketti 3: Alueellisen sopeutumissuunnitelman valmistelu

Toimenpide 3.1: Alueellisen sopeutumissuunnitelmatyön pohjustus (9-11/2024)

Toimenpiteessä kootaan edellisten työpakettien tulokset ja tunnistetaan työn eteenpäin viemisen kannalta keskeinen asiantuntijapooli.

Toimenpide 3.2: Ennakoinnin tulevaisuustyöpajat (11/2024-3/2025)

Hankkeen tulokset tuodaan osaksi Uudenmaan liiton vetämiä tulevaisuustyöpajoja.

Toimenpide 3.3: Alueellisen sopeutumissuunnitelman laatiminen (3-9/2025)

Toimenpiteessä reflektoidaan Tulevaisuustyöpajojen tuloksia ja suhteutetaan sopeutumistarpeita muihin alueellista kehitystä ohjaaviin ajureihin. Määritellään Uudellemaalle keskeiset riskitekijät ja tunnistetaan niihin liittyvät sopeutumistoimet ja vastuutahot. Laaditaan sidosryhmätyöpajoissa sopeutumissuunnitelman luonnos.

Tuotos: Alueellinen sopeutumissuunnitelma

Työpaketti 5: Sopeutumissuunnitelman ja yritysten riskienhallintatyökalun jalkauttaminen

Toimenpide 5.1: Sopeutumissuunnitelmasta viestiminen (11/2025-6/2026)

Esitellään työn tulokset hankkeeseen liitettyjä sidosryhmiä laajemmin, tarkoituksena lisätä tietoisuutta Uudenmaan ilmastoriskeistä ja sopeutumistyön suuntaviivoista.

Tuotos: Sopeutumista käsittelevä nettisivukokonaisuus Uudenmaan liiton sivuille, tiedotteet

Toimenpide 5.2: Sopeutumissuunnitelman jalkauttaminen (11/2025-6/2026)

Syvennetään sopeutumisyhteistyötä tähän halukkaiden kuntien kanssa, esimerkiksi järjestämällä työpajoja joissa tarkastellaan kuntien haavoittuvuutta, alueellisen sopeutumisstrategian löydöksiä tai lähtökohtia tarkemman sopeutumistarkastelun tekoon.

Tuotokset: Esitysmateriaali alueellisesta sopeutumissuunnitelmasta ja ilmastoriskityökalusta

Hankkeen tuotokset

Hankkeessa tuotetaan

- Raportti Uudenmaan haavoittuvuudesta ja altistumisesta ilmastonmuutoksen vaikutuksille
- Kuvaus alueen ilmastoriskeistä ja näiden riskitekijöiden luonteesta
- Kuvaus alueellisen riski- ja sopeutumistarkastelun toimintamallista sekä
- Alueellinen sopeutumissuunnitelma

Viestintämateriaalin tuottaminen, kuten sopeutumisen kokonaisuutta avaavat nettisivut ja itsenäisesti toimivat toimintamallien esittelyt.

Lisäksi hankkeessa kootaan ja kehitetään sopeutumisen verkostoja.

Kansallisen ilmastoriskitarkastelun alueellistaminen

- Kansallinen tarkastelu luo hyvän pohjan alueelliselle työlle, jossa tietoa lähdetään syventämään
 - Ilmastonmuutoksen riskit riippuvat vahvasti alueellisesta ja paikallisesta haavoittuvuudesta ja altistumisesta ilmastonmuutoksen vaikutuksille
 - Kansalliset tarkastelut eivät anna välttämättä riittävää kuvaa alueellisesta sopeutumistarpeesta
- Aluetasolla haavoittuvuuteen vaikuttaa maantieteellinen sijainti ja muut erityispiirteet
 - Uudenmaan erityispiirteet: Uudenmaan sijainti rannikolla, tiivis kaupunkirakentaminen, 30% Suomen väestöstä, tuotetaan 40% BKT:sta, merkittävä osa kansallisesta logistiikasta Uudellamaalla
- Alueellisten erityispiirteiden tunnistaminen auttaa kohdentamaan toimia ajallisesti ja paikallisesti oikeisiin kohteisiin

